

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: Pavla Nováková

Název práce: Adaptace databáze Mezinárodních afektivních digitalizovaných zvuků (IADS-2) na populaci České republiky

Autor posudku: Mgr. Tomáš Dominik

oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na diplomovou práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D, E nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocena hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dáno komplexním posouzením práce autorem posudku.

V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracuje hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

Hodnota

A - F

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

C

Ambice práce je záslužná, nespornou potřebnost adaptace databáze IADS autorka jasně vysvětluje. Za problém považují, že práce neprezentuje výsledky standardizace, jde spíše o průzkum, v kterých oblastech se česká populace při hodnocení stimulů v IADS-2 liší od zahraniční.

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vzhled autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

C

Teoretická část práce postupuje od obecného vymezení emocí přes diskuzi historických výzkumů emocí až k jádru práce, kterým jsou databáze standardních emočních podnětů. První kapitola je (jak lze očekávat) obecným úvodem do teorií emocí. Ve druhé kapitole se autorka věnuje metodologickým obtížím spojeným s výzkumem emocí; přesto bych možná od této části očekával trochu více detailů o tom, jak přesně se emoce zkoumají a co ukazují empirické výsledky studií. Třetí kapitola tvoří stěžejní bod práce – přináší shrnutí informací o databázích IAPS a IADS a jde při tom adekvátně hluboko do detailů. Celkově je z textu znát, že autorka se snadno orientuje v odborné literatuře (které požívá úctyhodné množství) a že čerpá z tuzemských i zahraničních zdrojů. Oceňuji, že ve svém závěru třetí kapitola „připravuje půdu“ pro navázání v části empirické. Teoretickou část tedy po obsahové stránce hodnotím jako poměrně zdařilou. Mám k ní však tři formální výhrady. Za prvé bych doporučil přesunout obrázky 1 a 2 do kapitoly 3.1; jejich umístění v první kapitole mi nedává příliš smysl. Za druhé chci zmínit, že na mě působilo poněkud nevhodně několikrát opakované uvádění do obsahu kapitol (v úvodu, na začátku kapitoly 1 a na začátku kapitoly 3), jelikož autorka v nich opakuje víceméně stejné informace. Do dalších prací bych autorce doporučoval méně vysvětlovat strukturu, která by ostatně měla vyplynout z logiky textu, a jít dříve přímo k věci. Navíc, nástin struktury prezentovaný v úvodu práce zcela neodpovídá skutečné organizaci prvních tří kapitol, což mě jako čtenáře trochu mátl. Za třetí, v textu je minimálně 10 citací, které nejsou uvedeny v seznamu literatury; autorka by se měla v budoucích pracích soustředit na důkladnější kontrolu.

3 Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

E

Výzkumný problém je srozumitelný – cílem autorky je vytvořit standardizace IADS-2 pro české a slovenské prostředí. Autorka jmenuje dva předpoklady, z toho však první mi není srozumitelný. Za prvé, věta „Stěžejním

předpokladem je, že průměrné hodnoty arousalu a valence (z českého šetření) pro každý zvuk zvlášť budou negativně korelovat s průměrnými hodnotami arousalu a valence pro každý zvuk se šetřeními zahraničními. "obsahuje gramatickou chybu, která zřejmě brání porozumění (dvojí užití spojky „s“). Za druhé, není mi srozumitelné, proč autorka očekává negativní korelaci českých výsledků s výsledky ze zahraničí – proč by měli čeští respondenti na stimuly odpovídat **opačně** než respondenti v cizích studiích? Co se týče hypotéz, není mi moc jasné, proč ve standardizační studii vlastně autorka formuluje hypotézy. Pokud je cílem práce vytvořit normy, pak je zřejmé, že rozdíly se očekávají; jejich ověření přeci cílem není. Co se týče formulace hypotéz, ani jedna z nich mi nepřišla bez problémů. U H_{01} a H_{02} jsem tápal, proč autorka očekává takto vysoce specifický vztah a jen jsem se dohadoval, že zřejmě jde o návaznost na nějakou pasáž teoretické části. H_{03} a H_{04} operují se srovnáním mezi národnostmi a (bohužel až) z výsledků se čtenář dozvídá, že autorka srovnávala americkou, portugalskou a českou populaci. Z toho, že autorka deklaruje použití Kruskal-Wallisova testu, vyplývá, že nepoužila souhrnné popisné statistiky, ale že musela použít původní data; tudíž je otázkou, kde autorka přišla k datům z USA a Portugalska. H_{05} mi srozumitelná není. Za prvé, ve stávajícím znění je H_{05} dvouhlavňová (jednak stanovuje předpoklad o neutralitě, jednak předpoklad o extrémních hodnotách) nebo dokonce tříhlavňová (vzhledem k tomu, že ji autorka testuje třemi korelacemi). Za druhé, druhá věta obsahuje slovo "nebo" a není mi jasné, zda tím autorka myslí předpoklad, že nízká valence povede k nízké hodnotě arousalu (a naopak, vysoká valence povede k vysokému arousalu), nebo zda autorka očekává, že s extrémnější hodnotou valence bude extrémnější také hodnota arousalu. Navíc, v části výsledků se teprve čtenáři dostává vysvětlení, že autorka očekává „bumerangový tvar“, tedy kvadratický vztah. Hypotézy jsou tedy velmi složité a byť jsou možná dobře míněny, jejich vysvětlení jednoznačně chybí.

V kapitole 5.1.1 se autorka věnuje pilotnímu testování. Myslím si, že je zde redundantně opakovaná informace o charakteristikách souboru, a to navíc v odstavci, kde autorka diskutuje pilotní soubor, tudíž opakování informace z předchozí kapitoly není nutné. Implikace z obrázku 5 týkajícího se analýzy síly testu jsou jednoznačně v rozporu s tím, co autorka uvádí v textu (píše, že síla testu dosahuje 80 % pro všechny hypotézy, což pro H_3 evidentně není pravda). Kromě toho mi také není jasné, jak je možné, že síla testu pro H_3 ani při velkém vzorku nepřesahuje 10 % a síla testu pro H_4 zase ani u malých vzorků neklesne pod 100 %. Autorka tuto do očí bijící nesrovnalost nijak nekomentuje. Dokonce se zdá, že graf ve skutečnosti zachycuje power analýzu jiných hypotéz, než jaké autorka deklaruje.

Metoda měření afektivních reakcí je standardizovaná, takže zde nelze autorce nic vytknout. Etické ošetření dat rovněž považuji za dostatečné (jedinou námitku bych měl k poněkud příliš právníckému jazyku informovaného souhlasu, který podle mého názoru snižuje jeho „informovanost“). Experimentální procedura je zřejmá a srozumitelná. Co se týče metod analýzy dat – ty, ač odpovídají bakalářskému stupni studia, nejsou příliš adekvátní vzhledem k vysoce komplexním vztahům, které autorka formuluje v hypotézách. Na tomto místě si dovoluji poznamenat, že si myslím, že si autorka ukousla příliš velké sousto.

4 Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

E

Prezentace výsledků postupuje podle hypotéz, ke kterým jsem se již vyjádřil v předchozí sekci posudku. Autorka dodržuje zásady práce se statistickými testy, což oceňuji. Mám drobnou výhradu k formulaci, že "test odhalil nesignifikantní výsledek" (viz str. 44 a 45). Klasické fisherovské statistické testy, které autorka používá, netestují nepřítomnost rozdílů, tudíž nemohou "odhalit" nesignifikantní výsledek. Mohou pouze "neodhalit" signifikantní výsledek, což neznamená, že rozdíl nebo souvislost neexistují. Také jsem narazil na nesrozumitelnost na str. 48, kde autorka píše „Pokud je hodnota záporná, muži měli vyšší hodnocení pro daný podnět. Pokud je hodnota kladná, ženy měly vyšší hodnocení daného stimulu.“ – hodnota a hodnocení čeho? Arousalu nebo valence? Připojené tabulky 4 až 7 porozumění nepomáhají, protože autorka nevysvětluje, proč prezentuje skóry právě pro tyto zvuky, a protože informace v tabulkách nejsou relevantní k tvrzení v textu uvedenému výše. V diskuzi autorka výsledky shrnuje. Až zde se čtenář dozvídá, že H_{01} a H_{02} jsou formulovány na základě předpokladu pocházejícího od zahraničních výzkumníků. Obecně je v diskuzi velmi málo srovnání s jinou literaturou, autorka se odkazuje stále na stejné dva zdroje týkající se IADS-2, a to přesto, že témat pro širší diskuzi se nabízí celá řada (např. mezipohlavní rozdíly ve vnímání valence sexuálních zvuků apod.). Autorka v diskuzi nabízí několik vlastních úvah nad neprokázanými hypotézami, ani z diskuze mi však není jasné, proč autorka očekává třeba negativní korelaci českých výsledků se zahraničními. Závěr klíčová zjištění shrnuje. Je zajímavé, že zde autorka uvádí: „V neposlední řadě tato práce prezentuje také normy subjektivního hodnocení afektivních stimulů z databáze IADS-2“; normy pro jednotlivé stimuly v práci prezentovány vůbec nejsou.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

C

Po formální stránce je práce přijatelná. Jazykově je práce obecně na úrovni, přítomny jsou pouze ojedinělé překlepy nebo drobné gramatické nebo grafické chyby. Problematické jsou především chyby v empirické části na místech, kde brání snadnému porozumění textu. Upozorňuji na některé chyby v citacích (např. citace Mauss et al., 2005, na str. 21 by měla obsahovat výčet všech autorů, protože je uvedena poprvé a autorů je méně než šest).

Otázky

k obhajobě

(nepovinné):

Může autorka vysvětlit nesrovnalost týkající se grafu power analýzy? Proč se H_4 jeví jako prakticky netestovatelná a proč to autorka nereflektovala?

Odkud autorka získala původní výzkumná data z USA a Portugalska?

Hodnocení

celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Návrh klasifikace práce:

E

Datum:

14. 5. 2019

Podpis: